

Nr 27

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående utgifter på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1969/70, i vad avser inrikesdepartementets verksamhetsområde, jämte motioner.

(3:e avd.)

DRIFTBUDGETEN

Elfte huvudtiteln

1. **Bidrag till driften av verkstäder för handikappade.** Utskottet tillstyrker Kungl. Maj:ts i propositionen nr 2, bilaga 8, s. 23 framlagda förslag (punkt 1 i utdrag av statsrådsprotokollet över inrikesärenden för den 2 januari 1970) och hemställer

att riksdagen godkänner att i enlighet med vad i statsrådsprotokollet förordats dels grunderna för bidrag till driften av verkstäder för skyddad sysselsättning ändras fr. o. m. den 1 januari 1970, dels särskilt bidrag till driften av sådana verkstäder får utgå för andra halvåret 1969.

2. **Lokaliseringsbidrag.** Kungl. Maj:t har (punkt 2, s. 23—24) föreslagit riksdagen att besluta att ramen för lokaliseringsbidrag under den femåriga försöksperioden vidgas till 225 000 000 kr.

I detta sammanhang har utskottet behandlat de likalydande motionerna I: 287 av herrar Helén och Bengtson samt II: 318 av herrar Hedlund och Gustafson i Göteborg i vad avser hemställan att riksdagen vid behandling av propositionen nr 2 måtte besluta att ramen för lokaliseringsbidrag under den femåriga försöksperioden skall vidgas med 50 000 000 kr. till 250 000 000 kr.

Utskottet. 1969 års riksdag behandlade i december 1969 frågan om en vidgning av bidragsramen. Utskottet (SU 1969:185) hänvisade då till överväganden inom Kungl. Maj:ts kansli, överväganden som lett fram till Kungl. Maj:ts nu framlagda förslag.

Enligt vad utskottet erfarit skulle vid utgången av januari månad 1970 av ramen återstå ett belopp av ca 14,6 milj. kr. Därav har genom s. k. principbeslut disponerats ca 6,6 milj. kr. Den tillgängliga bidragsramen uppgår därför till ca 8 milj. kr.

Inneliggande ansökningar om bidrag omfattar totalt ca 78 milj. kr., varav en del belöper sig på projekt som bedöms inte kunna bli aktuella under innevarande budgetår.

Den av Kungl. Maj:t föreslagna vidgningen av ramen med 25 milj. kr. kan tills vidare bedömas lämna erforderligt utrymme för beslut om bidrag. Motionsyrkandet om en ytterligare vidgning avstyrks därför.

Utskottet hemställer

att riksdagen med bifall till Kungl. Maj:ts förslag samt med avslag å motionerna I: 287 och II: 318, nämnda motioner såvitt nu är i fråga, beslutar att ramen för lokaliseringsbidrag under den femåriga försöksperioden vidgas till 225 000 000 kr.

KAPITALBUDGETEN

Statens utlåningsfonder

3. Statens hantverks- och industrilånefond. I detta sammanhang har utskottet behandlat

dels de likalydande motionerna I: 348 av herrarn Helén och Bengtson samt II: 393 av herrarn Hedlund och Gustafson i Göteborg vari hemställts att riksdagen vid behandling av proposition nr 2 angående utgifter på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1969/70 måtte till Statens hantverks- och industrilånefond anvisa ett investeringsanslag av 10 000 000 kr.,

dels motionen I: 465 av herr Ernulf vari hemställts att riksdagen måtte på tilläggsstat för innevarande budgetår under vederbörlig titel anvisa 15 000 000 kr. att tilldelas statens hantverks- och industrilånefond för användning i första hand för kortfristig utlåning för täckande av temporär brist i rörelsekapital.

Utskottet. I propositionen nr 1, bil. 13 (s. 184) anmäler chefen för inrikesdepartementet att kommerskollegium efter framställning av Företagareföreningarnas riksförbund har hemställt om förstärkning av fonden med 15 milj. kr. på tilläggsstat för innevarande budgetår. Departementschefen har ansett sig inte kunna tillstyrka framställningen.

Under budgetåret 1969/70 tillgängliga medel för utlåning till företagareföreningarna uppgår till ca 23,0 milj. kr. De för samma budgetår för utlåning genom föreningarna tillgängliga medlen har beräknats till ca 74,0

milj. kr. Förslaget i motionerna avser att tillföra föreningarna medel för i första hand en speciell kortfristig utlåning i syfte att täcka den brist på rörelsemedel som blivit en följd av den strama kreditpolitiken.

Det är uppenbart att effekten av kreditrestriktionerna i många fall kan vara hård för mindre företag. En allmän justering av utlåningsnivån på denna grund torde emellertid inte böra nu övervägas. Utskottet förutsätter att företagareföreningarna i sin prioritering beaktat och beaktar dessa förhållanden. Motionerna avstyrks därför.

Utskottet hemställer

att riksdagen avslår motionerna I: 348 och II: 393 samt I: 465.

Fonden för låneunderstöd

4. Lokaliseringslån. I de förutnämnda likalydande motionerna I: 287 av herrar Helén och Bengtson samt II: 318 av herrar Hedlund och Gustafson i Göteborg har, såvitt nu är i fråga, hemställts att riksdagen vid behandlingen av propositionen nr 2 måtte besluta att ramen för lokaliseringlån under den femåriga försöksperioden skall vidgas med 100 000 000 kr. till 1 100 000 000 kr.

Utskottet. 1969 års riksdag biföll (SU 1969:185) i december 1969 ett Kungl. Maj:ts förslag att vidga låneramen från 900 milj. kr. till 1 000 milj. kr. Av den sålunda vidgade ramen återstod vid utgången av januari månad 1970 ca 222,2 milj. kr. Tas hänsyn även till dispositioner genom s.k. principbeslut motsvarar den tillgängliga ramen ett belopp av ca 212,8 milj. kr.

Inneliggande ansökningar om lån omfattar totalt ca 289 milj. kr. Därav belöper en del på projekt som beräknas inte bli aktuella under innevarande budgetår.

Enligt utskottets bedömning tillgodoser den nyligen vidgade låneramen även nu överblickbara behov. Hemställan i motionerna om en vidgning av denna ram avstyrks därför.

Utskottet hemställer

att riksdagen avslår motionerna I: 287 och II: 318 i vad avser ramen för lokaliseringlån.

Stockholm den 10 februari 1970

På statsutskottets vägnar:

GÖSTA BOHMAN

Närvarande: se under utlåtandet nr 21, dock att herr Sjönell (cp) deltagit i stället för herr Eliasson i Sundborn (cp).

Reservationer

1. vid punkten 2 (Lokaliseringsbidrag)

a. av herrar Axel Andersson (fp), Per Jacobsson (fp), Nyman (fp), Kaijser (m), Nils-Eric Gustafsson (cp), Olle Eriksson (cp), Gustafson i Göteborg (fp), Enskog (fp), Dahlgren (cp), Sjönell (cp) och Elmstedt (cp) som anser att

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 11 som börjar med "Den av" och slutar med "avstyrks därför" bort ha följande lydelse:

"Vid bifall till Kungl. Maj:ts förslag skulle ca 33 milj. kr. kunna disponeras för att möta anspråk som är avsevärt större. Även om en del därav bortfaller vid en saklig prövning kommer — med hänsyn även till nya anspråk — bidragsgivningen dock att uppenbart begränsas genom en för liten bidragsram. Detta överensstämmer inte med den ståndpunkt statsmakterna tidigare intagit till stödgivningen under försöksperioden. En otillräcklig bidragsram påverkar även långivningen genom att ärenden som avser både bidrag och lån fördröjs. Utvecklingen inom främst skogslänens avflyttningsområden kräver att insatser för att bryta denna utveckling vidtas så snart som de yttre förutsättningarna tillåter och inte skjuts upp. I sådant fall hämmas även de väsentliga sekundäreffekter som kan initiera en spontan vidareutveckling. Med hänsyn härtill bör ramen vidgas med 50 milj. kr. enligt motionsförslaget."

dels utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

"att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts förslag samt med bifall till motionerna i I: 287 och II: 318, nämnda motioner såvitt nu är i fråga, beslutar att ramen för lokaliseringsbidrag under den femåriga försöksperioden vidgas till 250 000 000 kr."

b. av fröken Ljungberg (m).

2. vid punkten 3 (Statens hantverks- och industrilånefond) av herrar Bohman (m), Axel Andersson (fp), Per Jacobsson (fp), Nyman (fp), Kaijser (m), Nils-Eric Gustafsson (cp), Olle Eriksson (cp), Gustafson i Göteborg (fp), Nordstrandh (m), Enskog (fp), fröken Ljungberg (m), herrar Dahlgren (cp), Sjönell (cp) och Elmstedt (cp) som anser att

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 12 som börjar med "Det är" och slutar med "avstyrks därför" bort ha följande lydelse:

"Det är uppenbart att effekten av kreditrestriktionerna och räntepolitiken träffar de mindre och medelstora företagen hårt. I många fall finns risk för nedläggning av företag med en god marknadsställning, nedläggningar som inte är önskvärda vare sig ur allmän eller enskild synpunkt. Med hänsyn till

att endast ett mycket blygsamt belopp av anslaget nu återstår att fördela mellan företagareföreningarna och till att kreditmarknadseffekterna i detta fall slår olika hårt inom olika föreningars områden på grund av skillnader i företagsstrukturen återstår som enda lösning att tillföra föreningarna ökade statliga medel. Detta har förekommit tidigare i liknande situation och påverkar inte kreditpolitikens generella effekter. Åtgärden är närmast att jämställa med de kreditprioriteringar som företas till förmån för vissa andra allmänt erkända intressen. Beloppet kan i enlighet med förslaget i motionerna I: 348 och II: 393 begränsas till 10 milj. kr.”

dels utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

”att riksdagen med bifall till motionerna I: 348 och II: 393 samt i anledning av motionen I: 465 till *Statens hantverks- och industrilånefond* på tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1969/70 anvisar ett investeringsanslag av 10 000 000 kr.”

3. vid *punkten 4* (Lokaliseringslån) av herrar Axel Andersson (fp), Per Jacobsson (fp), Nyman (fp), Nils-Eric Gustafsson (cp), Olle Eriksson (cp), Gustafson i Göteborg (fp), Enskog (fp), Dahlgren (cp), Sjönell (cp) och Elmstedt (cp) som anser att

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 12 som börjar med ”Enligt utskottets” och slutar med ”avstyrks därför” bort ha följande lydelse:

”Den nu gällande låneramen lämnar inte erforderlig rörelsefrihet i fråga om långivning i anledning av inkomna eller aviserade ansökningar. Lokaliseringsstödets funktion som incitament medför under hittills rådande förhållanden att det aldrig bör uppstå fråga om att avslå eller uppskjuta en låneansökan på grund av otillräckliga beslutsfullmakter. Ramen bör därför vidgas med 100 milj. kr. enligt förslaget i motionerna.”

dels utskottets hemställan bort ha följande lydelse:

”att riksdagen med bifall till motionerna I: 287 och II: 318, såvitt nu är i fråga, beslutar att ramen för lokaliseringsslån under den femåriga försöksperioden vidgas till 1 100 000 000 kr.”